

עין משפט נר מצוה

קמה א מיי פֿיל מהל' סנהדרין הל' ה: **קמו** ג מיי שס הל' י: **קמו** ג מיי פֿיד מהל' דעות הלכה נג:

רבינו חננאל

ומה נחש שממית ומרבה טומאה טהור שרץ שאינו ממית לא כל שכן שהיה טהור. ודחינן ולא היא התם גבי נחש משום קץ בעלמא הוא כגון אדם שהכהו קרץ ומת וכי מפני שהכהו ומת נטמא הקרץ: **אמר** רב כל עיר שאין בה ב' לדבר וא' לשמוע אין מושיבין בה סנהדרין ובביתו היו בה ג' ובכנה היו בה ד' אליעזר ור' יהושע ור' עקיבא ושמעון התימני דן לפניהם בקרקע ואוחבין עליה דרב איני כי עיר שיש בה ב' חכמים לדבר יד והתניא שלישית חכמה רביעית אין למעלה הימנה כלומר ג' חכמה בעינן ופריך רב דאמר כי האי גתא דתניא שניה חכמה שלישית אין למעלה הימנה. למידן לפני חכמים לוי מר, פ' כל מקום שהמצא בתלמוד דנין לפני חכמים סתם. וכן רבותינו שבבבלי. וכן כולם אלו הן דנין לפני חכמים. שמעון בן עזאי ושמעון בן זומא וחנן המצרי והתניה בן חנני בר נחמן בר יצחק מוסקי אף שמעון בן ננס בהדריהו רבותינו שבבבלי רב ושמואל רבותינו שבא"י רבי אבא דימי גולה קרנא דייני א"י ר' אמי ור' אסי דייני דפומבדיתא רב פפא בר רב הונא ורב חסדא. כבי דפומבדיתא רב (יורה ד' רב עינא חריפי דפומבדיתא עיפא ואבמי ובני רחבא אמוראי דפומבדיתא רבה ורב יוסף אמוראי דנהרדעא רב חמא נהרבלאי מתנו ורבי בר ברוכי אמרי בי רב ר' חמנא אמרי במערבא ר' ירמיה שלחו מתם ר' יוסי בר' חנינא ואסיקנא שלחו מתם ר' אלעזר מחיבו עלה (במעורבא) ר' יוסי בר' חנינא: **בבבא** יחא בעיר ותהא ראויה לסנהדרין ק"כ ופשיטין דהני ק"כ כנגד סנהדרי קטנה של כ"ג וג' שורות של כ"ג בכל שורה נמצאו סנהדרין קטנה וג' שורות צ"ב ועשרה בטלנין בבית הכנסת הרי ק"ב ושני סופרין ושני חזנין ושני בעלי דינין ושני עדים וב' זוממין וב' זוממי זוממין הרי י"ב קו"ב נמצאו קו"ד הוסף עליהן ר' טבח ורופא ואומן ולבלר ומלמד תינוקות הרי מאה ועשרים דתניא כל עיר שאין בה עשרה דברים הללו אין ת"ח ושאני לדור בתוכה ב"ד מכין וחובטין וקופה של צדקה נגבית בב' ומתחלקת בב' ובית הכנסת ובית המרחץ ובית הכסא וטבח ורופא ואומן

ולבלר ומלמד תינוקות משום ר' עקיבא אמרו אף פירות מפני שמאירין העינים. ר' נחמיה

יו:

ק"ו לא מיתוקם אלא לענין מגע וקשה על פירוש רבינו תס דלא אשכחן אותה דרשה בתורת כהנים ^(א) שמענין נחש ומכל הולך על גחון ועוד דבהדיא ממעט מקרא בתורת כהנים שרץ מטומאת משא דבעי למילף שיטמא במשא מק"ו דבהמה שאינה מטמא במגע כעדשה מטמא במשא וקאמרין אמר קרא אותם אותם במשא ואין שרצים במשא וכ"ת מילתא דאחיא צק"ו טרח וכתב לה קרא מ"מ קשה דאדילפינן מנחש צק"ו שאינו מטמא במשא נילף מזהמה צקל וחומר דמות כהנים דמטמא במשא ועוד מה לנחש שכן טהור מכלום ויש לנזוא דין לטור את השרץ מנצלם עוף טהור שמטמא במשא צבית הצליעה ואין לה טומאה צחוץ שרץ ונצילה שאין לה טומאה צפנים כדאמרין פ' יולא דופן (מדה דף מג:) זה ולא באחרת אינו דין שאין להם טומאה צחוץ ורכומיה דיין התם ק"ו איפכא**?**:

אלא רב חמננא. פ' הקונטרס

אלא אמרי זי רב היינו רב המנונא וקשה דבשילהי הערל (יבמות דף פג:) וסב' קאמר אמרי זי רב היינו רב הונא ורב הונא אין הלכה קאמר ודחק שם בקונטרס לפרש דא דמסקינן הכא דקא אמרי זי רב היינו רב המנונא היינו היכא דמוכח דלא הוי רב הונא כי הך דקאמר רב הונא אמרי זי רב וקשה דא"כ למה דחק גבי שלחו מתם לדברי רבי יוסי דרבי חנינא דמשני איפוך ה"נ לימא היכא דמוכח שאני ועוד איך יתכן דרב הונא יאמר צסם רב המנונא הא רב חסדא תלמיד דרב הונא הוה כדמוכח בסוף פרק אלו מציאות (צ"מ ג:). וצריש דהר (עירובין סג:) וסב' ורב המנונא תלמיד דרב חסדא הוה כדמוכח צפ"ק דקדושין (דף סה:) גבי סגי דמוזיא דלא אתו לפיקדיה דרב חסדא א"ל לרב המנונא זיל נעניניהו ואומר ר"ת דהכא גרס אימא רב המנונא ולא גרסינן אלא ואפילו גרס אלא יש ליישב כלומר לא תימא אמר רב הונא אמרי זי רב אלא אמר רב המנונא אמרי זי רב והא דאשכחן צפרק ארבע מיתות דרג דפליגי אמרי זי רב אדרב הונא ורב יהודה וכולהו אמוראי תלמידי דבי רבי יש לומר דהא ידידה והא דרביה דקסם אמרי זי רב הוי משמיה דרב כדמוכח בסוף פ' השואל (צ"מ דף קב:) וסב' וצפ' צית כור (צ"צ דף קה:) דמלרין דרזב ולאמרי זי רב אע"ג דצכמה דוכמין אשכחן אמרי זי רב משמיה דרב וניחא השתא גירסא דסוף פרק מרובה (צ"ק דף עה. ושם) דאמר ליה רבא לרב המנונא קפחתיניהו לסקי דבי רב כלומר נלחת לסקי דבי רב שהוא רב הונא שאמר בטוב יותר

דיני ממונות בשלשה

פרק ראשון סנהדרין

ומה נחש שממית. אדם ובהמה ומרבה טומאת נצילות וטומאת מת בעולם הרי הוא טהור כשהוא מת שאינו צלל שמנה שרצים: **ולא פיא**. לאו קל וחומר הוא דאין זה חומר אם הוא ממית ומרבה טומאה שהרי כמו כן יש קוליס שהן ממיתין ומרצין טומאה והן טהורין: **שנים לדבר**. בשצעים לשון אחד לשמוע שיהא מצין בשצעים לשון אע"פ שאינו יודע להשיב: **שמעון הסימני**. תלמיד היה ולא נסמך שלא צא לכלל זקנה: **שלישים חכמה**. סנהדרין שיש צה שלשה מדברים בשצעים לשון חכמה היא וכשירה אלמא שלשה בעינן לדבר: **למידן לפני חכמים**. כל היכא דאיתמר למידין לפני חכמים היינו לוי שהיה למד לפני רבי: **רב נחמן**. מוסקי שמעון הסימני וחמשתן לא צאו לזקנה ויושצין צקרקע ומשיצין תשצות קושיות לזקנים והיינו דנין בהלכה: **והא שלחו מסס לדברי רבי יוסי חנינא**. מוזיא [אנין מכלל רצנן צפ' א' דיני ממונות (לקמן לה.) אלמא שלחו מתם לאו ר' יוסי דרבי חנינא היא: **שנש שורות**. לקמן תנינן להו באחד דיני ממונות (דף לו.) שאס הזכרנו לסמוך ולהוסיף על הדיינין סומכין מהן: **ועשרה בטלנין**. עשרה בני אדם בטלנין מכל מלאכה להיות מזומנין לצית הכנסת שחרית וערבית דאמרין צברכות (דף ו:) כיון שצא הקצ"ה לצית הכנסת ולא מלא שם עשרה מיד כועס דקיימא לן (מגילה דף ג:) כל כרך שאין בו עשרה בטלנין נידון ככפר הלכך אי ליתנהו לא חזיא לטנהדרי: **שני סופרים**. ליכתוב דברי המוצין ודברי המחייבין וכל שעה יושצין לפני הדיינין לקמן צפרק היו צודקין (דף מ:). **ושני חזנין**. שמשו צ"ד להלקות החייצ ולהזמין צעלי דיינס לדין: **ושני צעלי דינין**. שאס לא כן את מי הס דנין: **ושני זוממין**. שיתיראלו העדים להעיד שקר שלא חזמו: **ושני זוממי זוממין**. שחא יתחייצ צעל דין על פי עדים וישכיר שנים להזימן לפיכך צריך שנים אחרים צעיר שיתיראלו אלו מהס אס נצוא להזיס העדים יצאו אלו השנים וזיזמו אותנו: **עשרה דברים**. ^(ג) צ"ד והגצאין מחלקין להם והוי להו מלת מיילי: **רופא**. למול תינוקות: **אומן**. מקיז דם: **צללר**. לכתוב ספרים: **קופה נגבים צענים ומתחלקם בשלשה**. טעמא מפ' צהשופטין (צ"ב ח:): **צית דין מכין וחובטין**. הא חשצין להו לעיל דאיכא סנהדרי גוצין ומחלקין הוי להו חמשא משיאת דצצרי לעיל. רופא ואומן ולצלל ומלמד חד גברא הוי לכל הני:

מאחיס מאתים **רבי אומר** **מאתים** **ממנו ואס כן רב הונא** היה קורא **סגי דצי רב** וצקונטרס מפרש התם צע"א ורצינו שמואל מגיה שם הספרים ושם מפורש ומיהו מצינו רב המנונא שלמד לפני רב צפ' חלוץ (עירובין דף עו:). גבי קולס המצרי לא שמיע לך הא דאמר רב אחא צריה דרב אלא אמר רב המנונא אמר רב וצפרק כילד מעצבין (שם דף מד.) אמר ליה רב לרב המנונא צרי מדלית לך לוטיצ לך וצהגחל קמא (צ"ק דף קה.) קאמר מכדי רב המנונא תלמידי דרב הוה כו"ט: **מחכו** ע"ה במערבא רבי יוסי בר רבי חנינא. מימה דצפרק שלשה מינין צנויר (דף מג:) אשכחן דמחכו עלה צמערצא אדרצי יוסי צר רבי חנינא:

ממנו ואס כן רב הונא היה קורא **סגי דצי רב** וצקונטרס מפרש התם צע"א ורצינו שמואל מגיה שם הספרים ושם מפורש ומיהו מצינו רב המנונא שלמד לפני רב צפ' חלוץ (עירובין דף עו:). גבי קולס המצרי לא שמיע לך הא דאמר רב אחא צריה דרב אלא אמר רב המנונא אמר רב וצפרק כילד מעצבין (שם דף מד.) אמר ליה רב לרב המנונא צרי מדלית לך לוטיצ לך וצהגחל קמא (צ"ק דף קה.) קאמר מכדי רב המנונא תלמידי דרב הוה כו"ט: **מחכו** ע"ה במערבא רבי יוסי בר רבי חנינא. מימה דצפרק שלשה מינין צנויר (דף מג:) אשכחן דמחכו עלה צמערצא אדרצי יוסי צר רבי חנינא:

נמאלא

מסורת הש"ס

(א) נשקליס פ"ה ה"א ע"ש; (ב) נ"ש פ"ב מ"ט עדיות פ"א מ"ן; (ג) מנעילה ט: ועי' מוס' שם ומוס' מנחות פ: ד"ה א"ל; (ד) שבוטות מז; (ה) צ"צ ע"ג; (ו) צב"צ ע. ק: וכלל מקומות הללו פי' הרשב"ם דיני גולה שמואל וקרנא וצכן צבור דגרי' הרשב"ם כסוגיא דהכא הכי הוי דיני גולה שמואל וקרנא וצכן צבור עט:; (ח) נקידושין לו. מנחות ז"ט; (ט) צברכות ג; (י) גירי הערוך צעך נהר צוריו וי"א ברש"י צילה דף ח: ד"ה הנהצלאי אמרי כסהדרינן מפורש דהוא רמי צר צוריו ע"ל; (יב) וצמות לקמן פה: גיטין עג. וצמח פז; (מ) נלקמן לד; (נ) מיר מצ. ועי' מוס' לקמן קט. צילה די. יבמות פה. צ"ק קב: שבוטות ט. לד; (ס) צ"צ ט. ע; רש"ל מ"ן; (מספ' פ"ג; (ל) צ"ד מכין ונגבת בשמים כמחלקת בשלשה והוה להו כ"ל; (ק) ונעי' מוס' עירובין יג: ד"ה שיועט; (ר) נשס אחתא תלמידי דרב; (ש) ונעי' מוס' עירובין סג. ד"ה רב תצבו מיר רב המנונא הוי ובי"ב ציבמות פג: ד"ה אמרו ע"ש ומוס' כמאות: ד"ה יציו ומוס' וצמח פז. ד"ה אמרי;

הגהות הב"ח

(א) בא"ד בתורת כהנים שממעטנין נחש: (ב) צב' ולצלר (וטבת) מו"מ. וגי' ס"א ל"ג טבח והיינו כפירוש רש"י דעצית בשמים ומתחלקן בשלשה לתרמי חשצין להו:

הגהות מהר"ב

רנשבבור

א אמרי זי רב. ג"ב וכל אמרי זי רב סתם צעצ"ס משמיה דרב הוא ובי"ב המוס' כאן והרא"ש בצבורות פ' אלו מומין ועיין בזה כספר דינן שמועה דף ה ע"ב:

^[1] ולבלר ומלמד תינוקות משום ר' עקיבא אמרו אף פירות מפני שמאירין העינים